Lietas Nr. C33314414
Lietas arhīva Nr. C-0177-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Ludzā, 2015.gada 18.maijā

Ludzas rajona tiesas tiesnesis Juris Andersons izskatīja rakstveida procesā civillietu Studiju un zinātnes administrācijas, reģistrācijas Nr.90000737795, maza apmēra prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

(1) 2014.gada 28.martā (turpmāk – prasītāja) iesniedza tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2000.gada 16.novembrī prasītāja un atbildētājs noslēdza Studiju kredīta līgumu Nr.0890 (turpmāk - Līgums) ar mērķi segt maksu par atbildētāja studijām Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā (turpmāk – Augstskola). Saskaņā ar Līguma 3.1.apakšpunktu, pamatojoties uz Augstskolas Kredītu piešķiršanas komisijas apstiprinājumiem, prasītāja atbildētājam izsniedza studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem Ls 350,00 apmērā.

Atbildētājs pēc izslēgšanas no Augstskolas neizpildīja Līguma 4.2.2.apakšpunktā noteikto pienākumu un nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā nepaziņoja prasītājai par studiju pārtraukšanu. 2005.gada 8.martā prasītāja saņēma Augstskolas 2005.gada 22.februāra vēstuli Nr.71./1-9 ,,Par studiju kredītiem" ar pielikumu, kurā iekļauta informācija, ka 2003.gada 18.jūnijā atbildētājs ir eksmatrikulēts no Augstskolas.

Pamatojoties uz Augstskolas sniegto informāciju par atbildētāja eksmatrikulāciju no Augstskolas, 2005.gada 11.martā prasītāja atbildētājam nosūtīja vēstuli Nr.1 14/1152 ,,Par studiju kredīta atmaksām". Pielikumā tā pievienoja studiju kredīta pamatsummas un kredīta procentu desmit gadu atmaksas grafiku divos eksemplāros, aicinot atbildētāju parakstīt vienu atmaksas grafika eksemplāru, iesniegt to prasītājai un uzsākt studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksu.

Atbildētājs neparakstīja studiju kredīta atmaksas grafiku un neuzsāka studiju kredīta atmaksu.

Informējot atbildētāju par studiju kredīta saistībām, laika periodā no 2006.gada 21.decembra līdz 2014.gada 27.februārim prasītāja atbildētājam nosūtīja desmit vēstules.

Ņemot vērā, ka atbildētājs neizpildīja Līguma 3.3.1.apakšpunktā noteikto pienākumu atmaksāt studiju kredīta pamatsummu un procentus desmit gadu laikā, katru gadu atmaksājot vienu desmito daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus,

prasītāja 2013.gada 9.septembrī nosūtīja atbildētājam paziņojumu Nr.1-14/1786/B „PAZIŅOJUMS par līguma izbeigšanu sakarā ar termiņa notecējumu". To atbildētājs saņēma 2013.gada 9.oktobrī. Prasītāja pirms prasības iesniegšanas tiesā ir samazinājusi 2013.gada 4.oktobra paziņojumā norādīto līgumsodu 10 procentu apmērā no izsniegtās studiju kredīta summas, par ko atbildētājs tika informēts 2014.gada 27.februāra vēstulē. Līdz ar to kopējā parāda summa tika samazināta. Līdz pat prasības pieteikuma iesniegšanas dienai atbildētājs nav samaksājis studiju kredīta parāda summu, un no atbildētāja kopējā piedzenamā parāda summa ir Ls 473,55 (EUR 673,80).

Prasītāja uzskata, ka ir izpildījusi visas savas Līgumā noteiktās saistības pieejamo cilvēkresursu un finanšu resursu ietvaros, izsniedzot atbildētājam studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar Līguma noteikumiem un desmit gadu laikā rakstiski informējot atbildētāju par neizpildītajām saistībām, kā arī piedāvājot iespēju pakāpeniski segt parāda summu. Bet atbildētājs nav izpildījis prasītājas nosūtītajās vēstulēs norādītos prasījumus.

Pamatojoties uz 1999.gada 9.marta MK noteikumu Nr.86 „Studiju kreditēšanas noteikumi" 17., 18., 33.punktu, MK Noteikumu Nr.219 9.punktu, 16.punktu, 30.1.apakšpunktu, $33.^{1}$, $33.^{3}$, $33.^{6}$ punktu, Civillikuma 1574., 1587., 1717.pantu, 1720. panta 2.punktu, 1756., 1943.pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu un 127.panta pirmo daļu, prasītāja lūdza piedzīt no atbildētāja parādu EUR 779,57, kas sastāv no parāda summas EUR 673,80, t.sk. kredīta pamatsummu – EUR 498,01 apmērā, kredīta procentus - EUR 125,99 apmērā, līgumsodu – EUR 49,80 apmērā, kā arī tiesas izdevumus EUR 105,77 apmērā, t.sk. valsts nodevu EUR 101,07 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70 apmērā. Prasītāja lūdza tiesu izskatīt prasību rakstveida procesā.

(2) **A**tbilstoši Civilprocesa likuma $250.^{21}$panta noteikumiem 2014.gada 27.oktobrī atbildētājam uz deklarētās dzīvesvietas adresi ir ticis izsūtīts prasības pieteikums un noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai, izskaidrojot atbildētāja tiesības (lietas 60., 70.lapa).

Tiesas noteiktajā termiņā atbildētājs tiesā nav iesniedzis rakstveida paskaidrojumus par prasību, bet saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{21}$panta otro daļu tas nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma $250.^{25}$panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ar Ludzas rajona tiesas tiesneša lēmumu civillietas izskatīšana nolikta rakstveida procesā bez pušu piedalīšanās 2015.gada 18.maijā. Par minēto lēmumu paziņots pusēm (lietas 70.lapa).

Motīvu daļa

(3) Pārbaudījusi un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnā apmērā.

Tiesa noskaidroja, ka sakarā ar /pers. A/ studijām Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā starp Studiju fondu un atbildētāju 2000.gada 16.novembrī tika noslēgts Studiju kredīta līgums Nr.0890.

Saskaņā ar tā 3.1.3.apakšpunktu Studiju fonds izsniedza kredīta ņēmējam viņa studiju laikā kredītu, izmaksājot, saskaņā ar šī līguma

noteikumiem, kredīta ņēmējam 350 latus akadēmiskajā gadā (lietas 20.-23.lapa).

Saskaņā ar līguma 3.1.apakšpunktu Studiju fonds pārskaitīja uz atbildētāja norādīto augstskolas norēķinu kontu divos maksājumos: kredīta summu par pirmo semestri Ls 175 līdz 1.septembrim un kredīta summu par otro semestri Ls 175 līdz 1.februārim (lietas 24.-27.lapa).

2000.gada 23.novembrī un 2001.gada 13.jūnijā augstskolai tika pārskaitīts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem, lai segtu studiju maksu par atbildētāja studijām 2000./2001.akadēmiskā gada 1.semestrī un 2.semestrī, kopā 350 latu apmērā. Prasītājas veiktos maksājumus apliecina 2000.gada 23.novembra maksāšanas uzdevuma Nr.202 kopija un izraksts no 2000.gada 23.novembra maksāšanas uzdevuma Nr.202 pielikuma, 2001.gada 13.jūnija maksāšanas uzdevuma Nr.141 kopija un izraksts 2001.gada 13.jūnija maksāšanas uzdevuma Nr.141 pielikuma (lietas 25.-29.lapa).

2003.gada 18.jūnijā /pers. A/ tika izslēgts no Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas studējošo saraksta (lietas 29.lapa). Noslēgtā studiju kredīta līguma 3.3.1., 3.3.2. punktā bija paredzēts, ka kredīta ņēmējam ir pienākums: parakstīt kredīta atmaksāšanas grafiku un uzsākt kredīta pamatsummas un procentu atmaksāšanu ne vēlāk kā trešajā mēnesī pēc studiju pārtraukšanas vai 12.mēnesī pēc studiju pabeigšanas; pilnu norēķinu veikt ne vēlāk kā desmit gadu laikā no kredīta pamatsummas un kredīta procentu atmaksas uzsākšanas brīža, katru gadu atmaksājot vienu desmito daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus. Kredīta ņēmējs atmaksā kredīta pamatsummu un procentus, iemaksājot katru mēnesi vienu divpadsmito daļu no attiecīgajā atmaksāšanas gadā noteiktās summas. Iemaksas par katru kalendāro mēnesi jāizdara līdz nākošā mēneša 10.datumam. Vienlaicīgi ar kredīta pamatsummas atmaksu kredīta ņēmējs samaksā par katru kalendāro mēnesi aprēķinātos procentus.

Minētā līguma 2.1., 3.2.1.punktos ir noteikts, ka kredīta ņēmējs nodrošina šajā līgumā noteikto saistību izpildi, tajā skaitā kredīta pamatsummas un procentu atmaksu šajā līgumā noteiktajos termiņos ar visu sev piederošo kustamo un nekustamo mantu. Procentus par kredītu aprēķina, sākot ar trešo mēnesi pēc studiju pārtraukšanas vai ar divpadsmito mēnesi pēc studiju pabeigšanas, piemērojot piecu procentu likmi gadā un pieņemot, ka gadā ir 360 dienas. Procenti tiek aprēķināti par kredīta neatmaksāto pamatsummu, atbilstoši faktiskajam kredīta izmantošanas kalendāro dienu skaitam, ieskaitot kredīta izmaksas un galīgās atmaksas dienas. Civillikuma 1587., 1590.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

2005.gada 11.martā atbildētājam pa pastu uz līgumā norādīto patstāvīgo dzīvesvietu, kas ir viņa arī deklarētā dzīvesvieta, tika nosūtīta informatīvā vēstule par studiju kredīta atmaksām un tā atmaksas grafiki divos eksemplāros ar lūgumu vienu eksemplāru parakstīt un iesniegt prasītājai. Taču to atbildētājs neparakstīja un nenosūtīja atpakaļ prasītājai.

2006.gada 21.decembrī, 2008.gada 20.novembrī, 2009.gada 26.novembrī, 2011.gada 14.martā, 2012.gada 22.novembrī atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietu tika nosūtīti paziņojumi par

studiju kredīta saistībām (lietas 30., 34., 36., 39., 40., 42., 43., 48.lapa). 2007.gada 5.jūlijā, 2010.gada 25.maijā un 2013.gada 5.februārī prasītāja nosūtīja atbildētājam pretenzijas Nr. 1-14/2808/P, Nr. 1-14/426/P un 1-14/269/P ierakstītā sūtījumā uz viņa deklarēto dzīves vietu ar lūgumu nomaksāt parādu (lietas 37., 41., 44., lapa).

2006.gada 9.maijā atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietu tika nosūtīts brīdinājums Nr.1-14/5262/B (lietas 34., 33.lapa) par līgumsaistību nokārtošanu. 2013.gada 4.oktobrī prasītāja ierakstītā sūtījumā nosūtīja atbildētājam paziņojumu par līguma izbeigšanu sakarā ar termiņa notecējumu, aicinot atbildētāju samaksāt parādu Ls 788,55 apmērā mēneša laikā no paziņojuma nosūtīšanas dienas, norādot, ka saistību neizpildes gadījumā prasītāja vērsīsies ar prasību tiesā (lietas 46., 47.lapa).

Atbildētājs nav izpildījis līgumā noteikto pienākumu – nav veicis kredīta un procentu atmaksu atbilstoši iepriekš minētiem līguma noteikumiem. Saskaņā ar Studiju kredīta līguma Nr.0890 maksājumu kopsavilkumu par laika periodu no kredīta izmaksas slēgšanas datuma 2003.gada 18.jūnija līdz 2014.gada 24.martam atbildētāja parāds prasītājai sastāda: kopējā parāda summa Ls 473,55 jeb 673,80 *euro*, kredīta pamatsummas parāds Ls 350 jeb 498,01 *euro,* kredīta procentu parāds 88,55 jeb 125,99 *euro*, līgumsoda parāds Ls 35 jeb 49,80 *euro* (lietas 50.-56.lapa).

Noslēgtā kredīta līguma 6.1.1., 6.1.3. punktos ir paredzēts, ja kredīta ņēmējs nokavē šajā līgumā noteiktos kredīta procentu vai pamatsummas atmaksas termiņus vai neievēro to apmērus, tad Studiju fonds ir tiesīgs uzlikt kredīta ņēmējam līgumsodu 0,1% apmērā no nokavētā maksājuma summas par katra maksājuma katru nokavējuma dienu. Ja maksājums nav veikts vairāk par mēnesi, soda nauda par šo mēnesi tiek pieskaitīta nenomaksātai summai, no kuras tiek aprēķināta soda nauda.

Līgumsoda samaksa neatbrīvo kredīta ņēmēju no šajā līgumā noteikto saistību izpildes (lietas 20.-23.lapa).

Tiesa secina, ka atbildētājs nav ievērojis Civillikuma 1943.panta prasības, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis. Atbildētājs noteiktajā termiņā nav atdevis parādu, kas saskaņā ar prasītājas aprēķinu ir kredīta pamatsummas Ls 350 jeb 498,01 *euro* apmērā. Līdz ar to minētā summa piedzenama no atbildētāja par labu prasītājai.

Tādējādi atbildētājs nav ievērojis Civillikuma 1828.panta prasības, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

Atbildētājs ir pieļāvis nokavējumu, t.i., prettiesīgi novilcinājis saistības izpildīšanu, jo saskaņā ar Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Turklāt pēc noslēgtā līguma kredīta ņēmējam bija paredzēta iespēja 10 gadu laikā atmaksāt kredītu pa daļām, ievērojot līgumā paredzētus kredīta atmaksas noteikumus. Pie tam atbildētājam regulāri tika nosūtīti brīdinājumi un pretenzijas par parāda esamību.

Neskatoties uz to, viņš savas saistības pilnībā neizpildīja.

Civillikuma 1753.pantā noteikts, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pants paredz, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu procentu apmērs cieši jānoteic aktā vai darījumā.

Prasītāja pamatoti ir aprēķinājusi atbildētājam procentus, kas bija norunāti līgumā. Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti. Atbilstoši Līgumam no atbildētāja piedzenami nolīgtie procenti EUR 125,99 apmērā par laiku no 2003.gada 19.augusta līdz 2013.gada 31.jūlijam.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Līgumsodam ir zaudējumu atlīdzināšanas vai, kā konkrētajā gadījumā, sodīšanas funkcija. Līgumsods ir saistības pastiprinājums un iedarbojas kā nelabvēlīgu seku draudi, kamēr saistība vēl nav pārkāpta un kļuvis par atbildības izpausmi, jo pastiprinājums izrādījies nepietiekams, lai atturētu atbildētāju no saistības pārkāpuma. Līgumsoda kā saistības pastiprinājuma uzdevums ir ietekmēt atbildētāja gribu, iedarbojoties uz viņa mantiskajām interesēm.

Civillikuma 1720.panta 2.punkts paredz, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja līgumsodu 10 % apmērā no izsniegtās studiju kredīta summas jeb EUR 49,80. Tiesa piekrīt, ka ir piedzenams līgumsods šajā apmērā, jo ir samazināts par labu atbildētājam.

Tādējādi kopējā piedzenamā parāda summa ir 673,80 *euro*, kas sastāv no kredīta pamatsummas - 498,01 *euro,* kredīta procentiem - 125,99 *euro*, līgumsoda - 49,80 *euro* (lietas 50.-56.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītāja, iesniedzot prasību, samaksājusi valsts nodevu 101,07 *euro* (lietas 12.lapa), kā arī samaksājusi izdevumus par prasības pieteikuma noraksta un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 4,70 *euro* (lietas 11.lapa). Līdz ar to minētie tiesas izdevumi piedzenami no atbildētāja par labu prasītājai.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā kopā ir 11,86 *euro* (lietas 2.lapa). Tā kā prasītāja, iesniedzot prasības pieteikumu tiesā, ir samaksājusi 4,70 *euro* apmērā, tad no atbildētāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu valsts ienākumos piedzenami izdevumi par tiesas dokumentu piegādi un izsniegšanu 7,16 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1} pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt pilnīgi Studiju un zinātnes administrācijas, reģistrācijas Nr. 90000737795, maza apmēra prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par naudas piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Studiju un zinātnes administrācijai, reģistrācijas Nr.90000737795, galveno parādu 498,01 *euro* (četri simti deviņdesmit astoņi *euro* un 1 cents) apmērā, kredīta procentus par laiku no 2003.gada 19.augusta līdz 2013.gada 31.jūlijam 125,99 *euro* (viens simts divdesmit pieci *euro* un

99 centi) apmērā, līgumsodu 49,80 *euro* (četrdesmit deviņi *euro* un 80 centi) apmērā, valsts nodevu 101,07 *euro* (viens simts viens *euro* 7 centi) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro* (četri *euro* 70 centi) apmērā, pavisam kopā 779,57 *euro* (septiņi simti septiņdesmit deviņi *euro* un 57 centi), kas jāiemaksā Valsts Kase, kods TRELLV22, konts LV61TREL2150174010000, maksājuma mērķis: tiesas izdevumiem, ieņēmumu kods: 2519; kredīta atmaksai, ieņēmumu kods F40311220.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos izdevumus par tiesas pavēstu un dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 7,16 *euro* (septiņi *euro* 16 centi) apmērā, kas jāiemaksā kontā: Tiesu administrācija, Mūkusalas ielā 41b, Rīgā, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, klasifikācijas kods 21499; lietu identificējoši dati. Kvīts par tiesas izdevumu samaksu obligāti jāiesniedz Ludzas rajona tiesas kancelejā.

Noteikt /pers.A/, personas kods /personas kods/, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā no pasludināšanas dienas - 2015.gada 18.maija var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Ludzas rajona tiesā.

Tiesnesis
J.Andersons